

**Oświadczenie złożone
przez senatora Ryszarda Knosalę
na 61. posiedzeniu Senatu
w dniu 5 sierpnia 2010 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra finansów Jana Vincenta-Rostowskiego

Obowiązująca od początku tego roku ustawa o finansach publicznych wprowadziła nowe uregulowania w zakresie zasad udzielania dotacji celowych jednostkom samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 128 ust. 2 wspomnianego aktu „kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej”.

Zgodnie z tą zasadą jednostki samorządu terytorialnego muszą partycypować na poziomie co najmniej 20% w kosztach realizacji zadań, które są dofinansowywane w ramach dotacji celowej z budżetu państwa. Jak jednak wynika z przytoczonej regulacji, od stosowania przedmiotowej zasady mogą być przewidziane wyjątki, jeżeli wynikają one z przepisów odrębnych ustaw.

W ostatnim czasie docierają do mnie sygnały o problemach wynikających z interpretacji przytoczonego przepisu ustawy o finansach publicznych. Wątpliwości budzi przede wszystkim zapis odsyłający w sposób ogólny do odrębnych ustaw. W efekcie brak jest pewności, jak szerokie zastosowanie winna znaleźć zasada partycypacji wyrażona w art. 128 cytowanej ustawy. Problem taki zaistniał na przykład w kontekście wykonania ustawy o systemie oświaty, chodzi o wypłatę w ramach świadczeń pomocy materialnej dla uczniów zasiłków socjalnych oraz stypendiów socjalnych.

Warto zaznaczyć, że niektóre regionalne izby obrachunkowe zajęły już stanowisko, z którego wynika, że cytowany przepis ustawy o finansach publicznych powinien być stosowany także we wskazanym zakresie. Niemniej jednak, jeśli zważyć na argumenty podnoszone przez same gminy, można mieć uzasadnione wątpliwości, czy faktycznie stosowanie zasady partycypacji w kosztach jest w tym przypadku słuszne. Ewentualna zmiana proporcji ponoszenia obciążeń finansowych z tego tytułu w momencie, kiedy wypłata wspomnianych świadczeń jest już realizowana, stawia gminy jako beneficjenta dotacji celowej w trudnej sytuacji finansowej. Wiele gmin nie przewidziało bowiem w swoich budżetach środków na sfinansowanie udziału własnego we wspomnianych świadczeniach. Zatem przyjęcie stosowania zasady zapisanej w art. 128 ustawy o finansach publicznych może w tym kontekście być postrzegane jako zagrożenie dla wypłaty świadczeń w dotychczasowej wysokości. Gminy obawiają się także tego, że ewentualne niedopełnienie obowiązku partycypacji w kosztach na wskazanym w ustawie poziomie, o ile na gruncie przytoczonych przepisów on faktycznie istnieje, spowodować może konieczność zwrotu części dotacji wydatkowanej niezgodnie z przepisami prawa, o czym mowa w art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych. Istniejąca niepewność co do sposobu wykonania przepisów ustaw odbija się negatywnie na sprawnym wykonywaniu zadań przez samorządy.

Mając to na uwadze, proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w kwestii zakresu stosowania art. 128 ustawy o finansach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem opisanego przypadku. Proszę również o rozważenie możliwości podjęcia stosownych działań, mających na celu doprecyzowanie zakresu przedmiotowego przepisu.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala